GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḑI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 167. *Sâmbătă, 26 Iulie (7 Augustŭ.)* **1886.**

Brașovŭ, 25 Iulie 1886.

Dumiueca viitóre se va întrunì în Alba-Iulia adunarea generală anuală a „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului romînŭ.“

Terminulu adunării e pusŭ de astă dată mai de timpuriu ca în alțĭ anĭ. Nu scimŭ din ce considerațiunĭ comitetulŭ a găsitŭ cu cale sĕ ia acéstă disposițiune, dér mărturisimŭ că ne pare bine de totŭ ce se face pentru limba și literatura nóstră mai timpuriu.

Și așa Românulŭ e destulŭ de târḑiu în întreprinderile sale și, ḑĕu, nu'i strică nicĭdecum, décă se treḑesce mai de vreme celŭ puținŭ când e vorba de cultivarea limbei și a literaturei sale și de apĕrarea acestorŭ scumpe tesaure naționale, dela carĭ atêrnă esistența lui.

Apĕrarea în contra înrîuririlorŭ dușmane desvoltării limbei nóstre este de mai multe felurĭ. Apĕrămŭ limba nóstră atuncĭ, când căutămŭ sĕ o ferimŭ de lovirile ce le'ndréptă asupră'i adversarii noștri pe tóte terenele; dér nu mai puținŭ și cu mai mare succesŭ o apĕrămŭ atuncĭ când noi înșine o îmbrățișămŭ cu tótă căldura inimei nóstre, cultivând'o și desvoltând'o cu cea mai mare îngrijire în familiă, în societate, în biserică și în școlă, peste totŭ în viéța nóstră privată și publică.

Martorŭ ne este trecutulŭ și presentulŭ, că poporulŭ românŭ nu nutresce în inima sa nicĭ o ură contra limbelorŭ conlocuitorilorŭ sĕi de altă naționalitate. Simțulŭ de echitate și de dreptate înăscutŭ Românului l'a feritŭ pănă acuma de orĭ ce faptă agresivă și dușmănósă față cu conlocuitorii sĕi de altă limbă; dér mărinimia nóstră nu póte merge așa departe, ca sĕ ne arătămŭ mai primitorĭ pentru ceea ce e străinŭ, decâtŭ pentru ceea ce e alŭ nostru. A cere ca Românulŭ sĕ dovedéscă lealitatea sa prin aceea ca sĕ 'șĭ sacrifice propria sa limbă este barbarŭ, căcĭ însémnă totŭ atâta câtŭ a cere ca sĕ se sinucidă.

Din nenorocire suntŭ aḑĭ dese casurile în care i se cere așa cevașĭ Românului. Datoria nóstră cea mai sfântă este de a ne apĕra limba în contra tuturorŭ înrîuririlorŭ nedrepte și ilegale. Dér pentru ca sĕ putemŭ face acésta, noi înșine trebue sĕ fimŭ pĕtrunșĭ de adeverata iubire și de adevĕratulŭ entusiasmŭ pentru cultura limbei nóstre.

Puținele reuniunĭ literare, ce le avemŭ, au scopulŭ de-a promova iubirea pentru limba și literatura română în sînulŭ poporului românŭ. Loculŭ de frunte îlŭ ocupă neapĕratŭ Asociațiunea nóstră transilvană, care este înființată pentru inaintarea culturei la Românĭ. Nu e nimicŭ agresivŭ în scopulŭ ei, ba nicĭ chiar defensivŭ, totŭ ce ne ḑice și la ce ne îndémnă Asociațiunea este, sĕ îmbrățișămŭ literatura română și sĕ înaintămŭ cu tóte mijlócele posibile și ertate cultura poporului românŭ.

Ar comite celŭ mai mare pĕcatŭ acelŭ Românŭ, care în împrejurările de aḑĭ, când suntemŭ amenințațĭ din tóte părțile, când prigonită este limba nóstră națională începêndŭ dela clasa ântêia primară pănă susŭ la universitate, nu ar urma îndemnului societății nóstre literare, ca sĕ îmbrățișeze din totŭ sufletulŭ nobilulŭ ei scopŭ.

Salutămŭ cu căldură de inimă adevĕratŭ românéscă pe cei ce se vorŭ aduna Duminecă în Alba-Iulia în pacĭniculŭ și salutarŭlŭ scopŭ d'a înainta cultura română, și ceea ce dorimŭ Asociațiunei nóstre este, ca lucrarea ei folositóre sĕ fiă sprijinită și avêntată de entusiasmulŭ tuturorŭ și mai alesŭ alŭ junimei nóstre, căcĭ numai unŭ poporŭ, care se scie însufleți pentru ceea ce-i este mai scumpŭ, are viéță și viitorŭ.

Cestiunea armatei în Ungaria.

Unŭ însemnatŭ ḑiarŭ germanŭ ce apare în Hanovera, „Revista internațională asupra tuturorŭ armatelorŭ și flotelorŭ“, conține unŭ articulŭ, reprodusŭ din foile germane, eșitŭ din péna unui înaltŭ oficerŭ germanŭ asupra armatei c. r. în Ungaria. Articululŭ conține o aspră critică contra ministrului președinte Tisza. Articululŭ încheiă cu următórea lecțiune ce li-o dă Ungurilorŭ:

Dea cerulŭ sĕ nu bată ora, în care sĕ se căéscă Ungurii, că au turburatŭ legătura cu armata comună atâtŭ de desŭ și anume din o causă atâtŭ de puținŭ politică, ca actulŭ de pietate în cimitirulŭ din Buda; dea cerulŭ sĕ nu se căéscă, că au sacrificatŭ onórea unei armate brave, ce'șĭ face datoria: mititelelorŭ simțirĭ naționale afectate și că au pusŭ interesulŭ lorŭ particularŭ mai pre susŭ de interesulŭ statului întregŭ! Mai multŭ ca orĭ când se baséză aḑĭ puterea și influința statului în afară pe o armată poporală puternică, de încredere, spiritualicesce și moralicesce bine fundată. Ceea ce renumitulŭ bărbatŭ de statŭ englesŭ Fox încă cu o sută de anĭ mai înainte într'unŭ minunatŭ discursŭ parlamentarŭ i-a pusŭ poporului sĕu la inimă și i-a recomandatŭ ca îndreptarŭ, asta sĕ n'o uite nicĭ națiunea unguréscă: »că adecă pentru o națiune, care se uită la onórea sa, la interesulŭ sĕu chiar, care e nedespărțită de onórea sa, e de o nefinită importanță ca prin dreptate, mărinimiă și cumpĕtare sĕ'șĭ dobêndéscă buna opiniune a celorlalte națiunĭ și sĕ caute sĕ 'șĭ-o și susțină totdeuna«. Căcĭ când manifestațiunile unui poporŭ începŭ a deștepta la popórele conlocuitóre imboldŭ; când poporulŭ nu se mai lasă a fi condusŭ de dreptate, de moderațiune, de respectŭ de-sine și de tóte îmboldurile nobile, ci de impulsurĭ pasionate și șovinistice; când o partidă hipernațională caută sĕ teroriseze partea cu minte a națiunei și sĕ agite țera în contra factorului puterii statului, contra armatei; când vanitatea națională pune'n umbră orĭce dreptŭ și orĭce pĕtrundere mai bună, și crede că póte desconsidera totŭ ce datoresce ordinei de statŭ, cuviinței și simțului de pietate: atuncĭ poporulŭ se află necontestabilŭ pe unŭ povêrnișŭ ce duce spre unŭ viitorŭ plinŭ de pericule și îi nimicesce simpatiile celorlalte popóre. Nouĕ Germanilorŭ — de asta putemŭ asigura pe Ungurĭ — nu ne e nicĭdecum indiferentă atitudinea ce o ia față cu armata c. r. națiunea unguréscă, câtŭ timpŭ ea ca membru alŭ monarchiei austro-ungare stă în alianță politică cu Germania. *Căcĭ noi gândimŭ sĕ întemeiămŭ alianța nóstră nu pe nisipulŭ șovinismului maghiarŭ, ci pe pămêntulŭ tare, de încredere alŭ unei armate c. r. fundate unitarŭ, puternice și care'șĭ implinesce datoria.* Celŭ ce caută sĕ submineze spiritulŭ acesteia, sĕ nimicéscă integritatea și valórea ei morală, atacă mijlocitŭ și puterea monarhiei unitare austro-ungare și a amicilorŭ ei politicĭ. *Asta li-o dămŭ de gânditŭ Ungurilorŭ și bărbațilorŭ lorŭ de statŭ conducĕtorĭ.*

Societatea vapórelorŭ de navigațiune pe Dunăre și rĕsboiulŭ vamalŭ.

Cetimŭ în „Economia Națională“ a d-nului S. P. Aurelianŭ:

O cestiune dintre cele mai grave, și care merită sĕ ocupe întréga pressă română, este accea a rolului ce pare că guvernulŭ austro-ungarŭ voesce sĕ impună companiei austro-ungare de navigațiune pe Dunăre. Este vorba despre siluirea ce guvernulŭ dela Viena și Pesta voesce sĕ eserciteze asupra acestei companii pentru a o face sĕ serve ca instrumentŭ în contra nóstră cu ocasiunea resbelului vamalŭ ce ni s'a declaratŭ cu atâta furiă.

Totŭ omulŭ neprevenitŭ va recunósce că cu ocasia tratărilorŭ pentru încheierea unui nou tractatŭ de comerciu între România și Austro-Ungaria, purtarea delegațilorŭ românĭ și prin urmare a guvernului românŭ a fostŭ din cele mai împăciuitóre. In faptŭ, ce amŭ cerutŭ noi alta, decâtŭ ocrotirea a câtorva industrii esistente în țéră și libera intrare a cerealelorŭ și vitelorŭ nóstre în monarchia vecină. Cererĭ atâtŭ de moderate, impuse de interesele nóstre vitale, au părutŭ atâtŭ de esorbitante încâtŭ delegațiunea austro-ungară, după ce s'a încredințatŭ că nu póte ajunge la scopulŭ sĕu, a părăsitŭ România fără nicĭ unŭ resultatŭ.

Ce ne cerea Austro-Ungaria? Cine a cetitŭ în cartea verde corespondența diplomatică, proectulŭ de tractatŭ înfățișatŭ de delegații austro-ungarĭ precum și protocólele Conferinței întrunită pentru a trata încheerea unui tractatŭ de comerciu, s'a putatŭ convinge, că décă s'ar fi primitŭ cererile vecinilorŭ noștri, situațiunea nu numai economică, dér socială și chiarŭ politică a României ar fi primitŭ o lovitură din cele mai simțitóre.

S'a făcutŭ totŭ ce este omenesce posibilŭ pentru a se ajunge la o înțelegere, s'a redusŭ la minimum posibilŭ cererile guvernului românŭ; tóte au fostŭ înzadar; Austro-Ungaria pare că voia totulŭ seu nimicŭ. Ruptura făcêndu-se, vecinii s'au grăbitŭ a ne amenința prin celŭ mai teribilŭ resbelŭ vamalŭ.

Pressa austro-ungară, guvernulŭ dela Pesta în specialŭ, n'a crutatŭ nicĭ unŭ mijlocŭ de intimidare. Inainte chiarŭ de a se închide conferința vamală se denunțase convențiunea cu căile nóstre ferate și se spuse în modŭ imperativŭ companiei de navigațiune pe Dunăre că n'are sĕ facă cea mai mică înlesnire comerciului de cereale românŭ; ca, din contră, sĕ-lŭ lovéscă câtŭ va puté și pentru perderile ce va încerca, compania va fi despăgubită de tesaurulŭ austro-ungarŭ. Mărturisimŭ că la începutŭ amŭ luatŭ toțĭ acestea ca o intimidare la adresa nóstră, și credeamŭ că deja ideea de a face din compania de navigațiune unŭ dușmanŭ alŭ intereselorŭ nóstre va fi fostŭ părăsită. Se pare că ne-amŭ înșelatŭ, și étă pentru ce:

De câte-va ḑile ḑiarele austro-ungare și în specialŭ »Neue-Freie-Prese« și „Pester Lloyd“ revinŭ asupra cestiunei. Celŭ d'intêiu ḑiarŭ tratândŭ despre mĕsurile de represalii luate de guvernulŭ austro-ungare contra României ḑice:

„E întrebare, cum se vorŭ stabili relațiunile de acum înainte și ce drumŭ va lua exportulŭ agricolŭ alŭ României; căcĭ drumulŭ de ferŭ nu-i va mai puté servi, fiindu-i denunțată și convențiunea de tarife. E dér lesne de înțelesŭ că, celŭ multŭ, drumulŭ pe apă îi va mai puté sluji. Pentru transporturile destinate Germaniei va fi dér chemată în prima liniă societatea vapórelorŭ Danubiene. Aci se nasce întrebarea, ce precauțiunĭ vorŭ lua amêndouĕ guvernele în fața acestorŭ eventualitățĭ și décă societatea vapórelorŭ se va puté opune obiecțiunilorŭ în privința rĕsboiului vamalŭ ce amêndouĕ aceste guverne îi vorŭ face. Cu tóte că transporturile românescĭ nu suntŭ de o așa mare însemnătate pentru societatea vapórelorŭ Danubiene, totușĭ îi suntŭ de unŭ interesŭ óre-care. Speranta principală, ce îi rĕmâne dér societății vapórelorŭ pe Dunăre, este rĕușita recoltei din Ungaria și desvoltarea transporturilorŭ din Ungaria către Viena și Regensburg.“

Cu alte cuvinte, după »Neue-freie-Presse,“ Societatea vapórelorŭ Danubiene va fi nevoită sĕ se supună poruncilorŭ celorŭ dela Viena și Pesta. Și ca nu care cumva sĕ rĕmână vre-o îndoială în acésta privință, „Pester Lloyd,“ organŭ alŭ guvernului dela Pesta, spune că guvernulŭ ungurescŭ s'a rostitŭ fără reservă că societatea vapórelorŭ de pe Dunăre sĕ nu transporte cereale orĭ alte produse române, și acésta pentru a complecta mĕsurile de rĕsboiu vamalŭ luate de către guvernulŭ austro-ungarŭ. Oficiosulŭ ḑiarŭ spre a fi și mai bine înțelesŭ adaoge, că nu societatea vapórelorŭ va face unŭ pasŭ, care sĕ slăbéscă onórea și prestigiulŭ monarchiei în Orientŭ.

Nu scimŭ ce va ḑice și ce va decide guvernulŭ dela Viena, căcĭ la urma urmelorŭ nu Ungurii suntŭ stăpânii monarchiei întregĭ. Așteptămŭ cu cea mai viă nerăbdare spre a ne încredința până unde póte ajunge furia de rĕsbunare a Ungurilorŭ contra nóstră. Pentru momentŭ însĕ suntemŭ datorĭ a atrage atențiunea guvernului nostru și în specialŭ a d-lui președinte alŭ consiliului asupra faptului cu o societate de navigațiune stabilită pe pămêntulŭ românescŭ; căreia i s'au făcutŭ tóte concesiunile posibile numai în scopŭ ca la rêndulŭ sĕu sĕ înlesnéscă comerciulŭ românŭ, ca o asemenea societate sĕ devie o armă în mâna celorŭ care voescŭ

...uineze din causă că nu li s'a făcutŭ pe poftă, ... nu li s'a îngenunchiatŭ pentru ḑece anĭ interesele ...onomice şi sociale române. Nu se póte admite esistenţa pe pământulŭ României a unei instituţiunĭ, care pe faţă ar asculta de poruncile guvernelorŭ străine spre a ne face neajunsurĭ. Lucrulŭ acesta trebue odată lămuritŭ şi acum este timpulŭ ca sĕ scimŭ cu cine avemŭ a face.

La întâmplare, ca societatea vapórelorŭ sĕ devie la rĕndulŭ sĕu duşmana nóstră, guvernulŭ va face ceea ce-lŭ va povăţui interesele nóstre de statŭ independentŭ. De altă parte însĕ trebue sĕ reamintimŭ, că suntŭ douĕḑecĭ de anĭ de când, atâtŭ noi câtŭ şi tótă lumea, cere înfiinţarea unei marine comerciale române; nimenĭ nu ne-a auḑitŭ. N'ar fi timpulŭ ca fără întârḑiere sĕ se caute înfiinţarea unei companii mixte, română-englesă, italiană orĭ francesă pentru navigaţiunea pe Dunăre? Cestiunea merită sĕ preocupe guvernulŭ nostru.

SCIRILE ḐILEI.

Adunarea despărţĕmĕntului XII alŭ »Asociaţiunei Transilv.“ ce s'a ţinutŭ la 1 Augustŭ în Ciachi-Gârbou a decursŭ după cum ni se raportéză în bună ordine şi a fostŭ cercetată de unŭ publicŭ numĕrosŭ. Şedinţa fû deschisă de d. advocatŭ din Deşiu Augustinŭ Munteanu. S'au cetitŭ două disertaţiunĭ frumóse de d-nii preoţĭ I. M. Petranŭ şi Basiliu Popŭ. După şedinţă a urmatŭ unŭ banchetŭ bogatŭ şi la urmă petrecere cu jocŭ. Costumulŭ naţionalŭ a fostŭ bine representatŭ la acéstă petrecere. Falniculŭ nume de Românŭ unĭ pe toţĭ cei de faţă în iubire frăţéscă. Era admirabilŭ a vedé — adauge corespondentulŭ — în ce armonia şi cu câtă dragoste îşĭ petreceau laolaltă preoţii românĭ de ambele confesiunĭ, uitândŭ în faţa înaltei cause naţionale orice diferinţă de rangŭ orĭ confesiune. Prin stăruinţa d-lui protopopŭ Hăţĕganŭ venitulŭ curatŭ alŭ balului a fostŭ de 232 fl., carĭ au trecutŭ în favorulŭ „Asociaţiunei“. Fórte nemerită şi frumósă fû idea d-şórei Vilma Şandorŭ, care împletise cu acéstă ocasiune mai multe buchete de florĭ, pe carĭ le-a vĕndutŭ publicului ce era de faţă cu preţurĭ destulŭ de însemnate, înmulţindŭ prin acésta fondulă »Asociaţiunei‹ cu o sumă de 35—37 fl. v. a. In fine se notéză că »precautulŭ« solgăbirĕu de acolo şi cu gendarmii sĕi au păzitŭ bine dela începutŭ până la sfîrşitŭ ca sĕ nu se întêmple vre-o primejdiă.

—x—

La esercitiile de împuşcatŭ ale infanteriei şi artileriei de pe livadea Poplacei lângă Sibiu asistă întréga generalitate a corpului 12 şi anume: Es. sa comandantulŭ de corpŭ loc. feldmareşalŭ br. de Schönfeld, Es. sa loc. feldmareşalŭ Machek, generalii maiorĭ prinţulŭ Lobkowitz, Getz, Wattek, contele de Schulenburg, Bernart şi contele Schönfeld, precum şi cei mai mulţĭ oficerĭ din statulŭ majorŭ alŭ trupelorŭ corpului 12 de armată.

—x—

Căpitanulŭ de până acum alŭ poliţiei din Deşiu, Czetz Ernö a fostŭ numitŭ de fişpanulŭ Banffy Dezsö căpitanŭ alŭ poliţiei din Bistriţa. — A apucatŭ înainte fişpanulŭ-modelŭ, sĕ nu-lŭ întrécă alţii.

—x—

Cu privire la convenţiunile de comerciu ale Turciei, ḑiarulŭ „Stamboul‟ scrie următórele: „Delegaţii englesĭ şi germanĭ trămişĭ de guvernele lorŭ cu pline puterĭ pentru încheiare de nouĕ convenţiunĭ comerciale au fostŭ înscinţaţĭ de sublima Pórtă, că negocierile nu vorŭ fi urmate decâtŭ după o înţelegere cu tóte puterile asupra cestiunii tarifului vamalŭ uniformŭ. Dér tratările pentru tarifulŭ turco-austro-ungarŭ au suferitŭ o întrerupere pentru cine scie câtă vreme, căcĭ delegaţii otomanĭ cerŭ sĕ impue hainele confecţionate, principalulŭ articulŭ alŭ esportului austro-ungarŭ în Turcia, cu o taxă de 15—20 la sută, pe când delegaţii austro-ungarĭ nu consimtŭ decâtŭ la o taxă de 3—4 la sută. Convenţiunile de comerciu nu vorŭ fi decĭ reînoite aşa de curêndŭ“.

—x—

Din Pojunŭ se telegrafiéză, că fabrica de cartuşe de acolo a căpĕtatŭ dela ministrulŭ de interne concesiunea de a furnisa guvernului muntenegreanŭ două milióne de cartuşe.

—x—

Junimea studiósă română din Reghinulŭ-Săsescŭ şi jurŭ aduce la cunoscinţa onor. publicŭ, că adevĕrata petrecere de véră se va arangia nu la 10 Augustŭ n. c., ci la 28 Aug n. c. Fiind timpulŭ aşa de înaintatŭ, apropiindu-se de tómnă, tinerimea află de bine a nu o arangia petrecerea în pavilonulŭ promenadei din locŭ, ci în sala otelului orăşănescŭ. Acésta se aduce la cunoscinţa publicului spre scire şi orientare până când se vorŭ espeda biletele de invitare. *Georgiu Şandorŭ*, preş. comit. arangiatorŭ. *Ioanŭ Duma*, secretarŭ alŭ comitetului arangiatorŭ.

—x—

Pentru monumentulŭ lui Radetzki s'a adunatŭ deja suma de 109,119 fl. 24 cr. Cu sporulŭ se va face o fundaţiune ce va purta numele lui Radetzki.

—x—

»Epoca“ spune că de câteva ḑile se află la Sinaia Pincripele de Salzburg-Waldberg, primulŭ preşedinte alŭ Curţii de casaţiă din Saxonia, d'împreună cu fiulŭ sĕu. Regele a primitŭ în audienţă pe augustii óspeţĭ şi i-a poftitŭ Duminică la dejunŭ. Dela Sinaia vorŭ pleca pentru a continua voiagiulŭ ce a întreprinsŭ în Orientŭ.

—x—

Se aştéptă în Bucurescĭ două tunurĭ de calibru mare ce vinŭ din Francia şi suntŭ destinate la înarmarea întăririlorŭ din jurulŭ capitalei României.

—x—

Se organiséză pentru luna viitóre o mare vĕnĕtóre regală în împrejurimile dela Sinaia. Se asigură, ḑice „l'Indépendance roumaine«, că A. S. regală principele Rudolfŭ va lua parte la acéstă vĕnătóre.

—x—

Citimŭ în „Bomba« din Brăila: »Vaporulŭ societăţei italiene »Florio Rubatino« numitŭ Ionio a plecatŭ în cursulŭ săptĕmânei trecute încărcatŭ pe bordŭ cu 29 boi şi o vacă pentru Italia“.

—x—

Citimŭ următórele în »Vocea Covurluiului‹ dela 22 curentŭ: »Ierĭ au pornitŭ din portulŭ Galaţĭ 2 vapóre englese încărcate cu cereale.

—x—

Apele Dunărei au scăḑutŭ, cum nu s'au vĕḑutŭ de multŭ, ḑice »România«. La Gherdapurĭ (Porţile de ferŭ) se vĕdŭ eşite mai tóte vêrfurile munţilorŭ din apă.

—x—

P. S. Mitropolitulŭ Primatŭ alŭ României Calinicŭ e greu bolnavŭ. Slăbiciunea cea mare în care se află inspiră îngrijirĭ medicilorŭ, scrie „Românulŭ“.

De pe Valea Someşului, 30 Iulie 1886.

Ḑiua de 28 Iulie fû fatală pentru locuitorii de pe Valea-Someşului. După améḑĭ la 2 óre s'a ivitŭ unŭ norŭ grosŭ de cătră apusŭ, totŭ atuncĭ s'a iscatŭ însĕ şi unŭ vĕntŭ violentŭ de cătră rĕsăritŭ. Lupta între aceste două elemente puternice ale naturei a duratŭ mai bine de o óră. In fine vĕntulŭ a încetatŭ, norulŭ a învinsŭ. Trăsnete şi fulgere înspăimĕntătóre despicau aerulŭ acestei ḑile nefaste şi printre ele începură a cădé nisce picurĭ marĭ de plóiă, ér la urmă ghiaţă. Ghiaţa acésta a fostŭ grozavă. Măciuliţe cristalisate din câte 10—15 sloiurĭ şi glónţe de mărimea ouĕlorŭ de găină acoperiră ogórăle ómenilorŭ. Comunele Valasutŭ, Borşa, Luna, Ineu, Giulatelecŭ, Iclodulŭ mare, Dindeleagulŭ şi póte şi altele din partea din josŭ a Someşului, — căcĭ dintr'acolo s'a ivitŭ fortuna — căḑură jertfă acestui flagelŭ alŭ naturei. Bucatele lorŭ fură nimicite. Asta însĕ n'a fostŭ de ajunsŭ. Norulŭ, isbitŭ cu atâta furiă de puterea vĕntului, s'a ruptŭ şi în timpŭ de 30 minute a venitŭ unŭ potopŭ, asemenea căruia icĭ colea abia câte-unŭ bĕtrânŭ décă'şĭ mai aduce aminte.

Din délŭ în délŭ era numai o apă. Valea ce trece pe lângă comuna Valasutŭ, ducea cu sine truda de pe o véră a bietului poporŭ, curăţindŭ câmpulŭ de clăile de grâu, carĭ erau secerate gata şi ducêndŭ cu sine căpiţele de fênŭ, ce era adunatŭ; a ruinatŭ o mulţime de case, grajdurĭ şi alte clădirĭ economice. Podulŭ celŭ nou dela Borşa, alŭ căruia fundamentŭ era cimentatŭ şi care era legatŭ cu aşa puternice şine de ferŭ fû cu desevîrşire distrusŭ. Deasemenea umplătura căii ferate fu spălată şi vre-o trei podurĭ au fostŭ distruse. Comunicaţiunea pe linia Cluşiu-Deşiu este întreruptă. Mulţime de ómenĭ din tóte părţile, chiar şi din marginea Câmpiei, lucréză pentru repararea ei.

Totŭ în ḑiua aceea s'a descărcatŭ grindină pe comuna Morochaza, în mai mică mĕsură şi peste comunele Vişia, Gădălinŭ şi Juculŭ superiorŭ. Toţĭ suferŭ, nimenĭ însĕ nu sufere aşa cu greu acéstă lovitură a sorţii ca bietulŭ poporŭ românŭ, care singurŭ în róda pământului îşĭ are concentrată speranţa şi bogăţia s'a şi căruia în locŭ de ajutorŭ, nu 'i se dă din partea stăpânilor sĕi nimicŭ alta, decâtŭ amarulŭ jugŭ alŭ greutăţilorŭ. Acum nu mai aşteptămŭ, decâtŭ sosirea esecutorilorŭ de dare

*

In momentulŭ din urmă ne mai sosescŭ dela acelaşĭ corespondentŭ următórele informaţiunĭ:

Drumulŭ dela Valasutŭ până din colo de Panticeu este încărcatŭ — în urma aceleiaşĭ tempestăţĭ — cu petri şi bolovanĭ grozavŭ de marĭ, carĭ facŭ aprópe imposibilă trecerea călĕtorilorŭ. —. Pe la Dobéca, Dergea, Peglesia şi Panticeu tóte sĕmĕnăturile suntŭ nimicite în aşa mĕsură, câtŭ omulŭ crede că suntŭ sdrobite de îmblăcii. Cucuruzele mai fragede suntŭ rupte chiarŭ dela pământŭ. Tóte podurile de pe hotarelă Dobécei şi Dergei suntŭ totalŭ nimicite- Totŭ în urma acestei tempestăţĭ au fostŭ înecaţĭ la Olpretŭ vre-o 50—60 porcĭ şi o turmă de oi cu pécurarŭ cu totŭ. Urmele acestei vijălii suntŭ ingrozitóre!

Din Macedonia.

„Românului“ i se scrie următórele:

La începutulŭ lunei curente, patru locuitorĭ din comuna Pestanĭ, lângă Ochrida, de religiune creştină, Bulgarĭ de origină, au avutŭ nenorocirea de a fi chinuiţĭ în modulŭ celŭ mai barbarŭ de împilatorii Turcĭ, carĭ le-au scosŭ ochii fără sĕ aibă vre unŭ pretextŭ pentru fapta ce au sĕvêrşit'o.

Sĕrmanii locuitorĭ din acele părţĭ suntŭ trataţĭ mai rĕu ca dobitócele, viéţa lorŭ nu le este asigurată de aḑĭ până mâne.

Nu numai satele suntŭ espuse la totŭ felulŭ de jafurĭ din partea Turcilorŭ, dér chiar oraşulŭ Ochrida este supusŭ la omorurĭ, la furturĭ, fără sĕ aibă cea mai mică libertate sĕrmanulŭ creştinŭ.

Acum câţiva anĭ, în mahalaua românéscă s'au asasinatŭ două femei fără nicĭ o vină, una tenĕră de curêndŭ măritată şi alta în vĕrstă. Causa asasinării acestorŭ nenorocite femei a fostŭ următórea:

Unŭ Turcŭ din ḑisa mahala a poruncitŭ la unŭ croitorŭ românŭ, anume Risti Coe, aḑĭ defunctŭ, sĕ-i facă o haină (unŭ beden) pentru nevasta sa. Croitorulŭ isprăvindŭ haina a chiămatŭ pe Turcŭ sĕ vină sĕ-şĭ ia haina. Turculŭ, după obiceiulŭ lui, a ḑisŭ că haina o ia dér nu-i plătesce la momentŭ, (cu alte cuvinte la paştele cailorŭ.) Croitorulŭ îlŭ rugă sĕ se îndure celŭ puţinŭ jumĕtate din banĭ sĕ-i plătéscă. Turculŭ, la aceste cuvinte, s'a creḑutŭ că e ofensatŭ şi îndată a scosŭ din brâu unŭ pistolŭ ca sĕ-lŭ descarce în bietulŭ Românŭ care, din fericire, a scăpatŭ prin mijlocirea unui altŭ Turcŭ, care îlŭ cunoscea.

Chiar în aceea ḑi era o nuntă românéscă în mahala şi Turculŭ fiindŭ sigurŭ că fata croitorului va veni séra la nuntă, a statŭ la capĕtulŭ stradei. Fata croitorului însĕ nu s'a dusŭ la nuntă. Turculŭ creḑêndŭ că fata a trecutŭ fără s'o ḑăréscă, s'a dusŭ la nuntă ca s'o spioneze. Aci, prin crăpătura unei ferestre, a ḑăritŭ o fată şi creḑêndŭ că ea este fata croitorului ochĭ bine şi omorî două femei.

Turcului nu i s'a făcutŭ nimicŭ, însuşĭ a venitŭ cu anchela la faţa locului şi ḑicêndŭ că cine o fi fostŭ acelŭ miserabilŭ care s'a înduratŭ a sĕvârşi o faptă ca acésta. Unŭ anŭ în urmă, unŭ altŭ Românŭ, cârciumarŭ şi eforŭ la scóla română, a fostŭ asasinatŭ în mijloculŭ familiei sale de nisce beţivĭ, carĭ nu au voitŭ sĕ plătéscă şi ca rĕsplată au sĕvêrşitŭ fapta acésta.

Oraşulŭ Ochrida din ce în ce degeneréză, toţĭ părăsescŭ familiele lorŭ, aşa că, din 12 mii locuitorĭ ce număra odinióră, aḑĭ numĕră mai multŭ de 4,000, şi mai târḑiu nu va număra nicĭ 400 locuitorĭ.

E de mare necesitate a se înfiinţa unŭ consulatŭ românŭ la Bitolia, care ar puté sĕ împiedice intrigele aduse scólelorŭ românescĭ de Grecĭ şi carĭ nu încetéză de a îndemna pe inculţii Turcĭ de a face rĕu creştinilorŭ. Chiar în Ochrida, Grecii suntŭ ceĭ carĭ aţiţă pe Turcĭ. Biserica română şi scóla suntŭ în flóre. Mulţĭ Bulgarĭ învĕţă limba românéscă, care este mai căutată.

De lângă Someşulŭ mare, Iuliu 1886

Onorate d-le Redactorŭ! In 11 Iuliu a. c. în ḑiua SS. Apostolĭ Petru şi Pavelŭ s'a sfinţitŭ Biserica din Mititeiu, Vicariatulŭ Rodnei, comit. Bistriţa Năsĕudŭ. Sfinţirea s'a făcutŭ prin Rvd. d-nŭ Gregoriu Moisilŭ, vicariulŭ din Năseudŭ, ca comisarŭ eppescŭ, asistatŭ de alţĭ 18 preoţĭ tractualĭ şi din jurŭ

In preséra sĕrbătórei SS. Apostolĭ, Rvd. d-nŭ vicariu, presentându-se în comună dinpreună cu capelanulŭ din Năsĕudŭ Ioanŭ Macaveiu, a servitŭ Inseratulŭ în Biserica vechiă şi au făcutŭ pregătirile pentru ḑiua a doua- A doua ḑi diminéţa la ora fixată în programă— adunaţĭ fiindŭ preoţii şi poporulŭ din jurŭ, după sêvîrşirea utreniei în Biserica vechiă — M. O. D. Macsimŭ Popŭ profesorŭ în Năsĕudŭ, luândŭ rĕmasŭ bunŭ dela acéstă Biserică vechiă în numele poporului, căruia atâta timpŭ i-a servitŭ ca locŭ de întrunire şi de mângâiere, s'a purcesŭ cu procesiune la Biserica nouă. Edificiulŭ acestei Bisericĭ în proporţiune cu numĕrulŭ sufletelorŭ acestei Porochie, şi mai alesŭ cu starea materială a poporului din Mititeiu, preste care de curêndŭ au trecutŭ dese calamităţĭ — face mare onóre atâtŭ poporului câtŭ şi cârmuitorilorŭ lui. Timpulŭ a fostŭ frumosŭ şi poporŭ fórte numerosŭ. Indeplinindu-se actulŭ sfinţirei on. d-nŭ profesorŭ M. P. suindu-se pre amvonŭ, cu cunoscuta-i desteritate de a vorbi la poporŭ, a ţinutŭ în modŭ fórte pĕtrunḑĕtorŭ predica ocasională, vorbindŭ despre însemnătatea Bisericelorŭ la noi la creştinĭ.

Am auḑitŭ adeseorĭ pe d-lŭ profesorŭ M. P. predicândŭ la diferite ocasiunĭ, mai desŭ la casurĭ de mórte, şi totdéuna scie a-şĭ alege tema şi espresiunile în modŭ potrivitŭ cu ocasiunea. Indrăsnescŭ decĭ a face observaţiunea, că d-lŭ profesorŭ M. P, ar aduce mare serviciu clerului tĕnĕrŭ, décă diferitele şi frumósele predicĭ a d-sale dela tóte ocasiunile, adunate într'o colecţiune le-ar pune sub tiparŭ.

După d-lŭ prof. Macsimŭ Popŭ la finea actului de sânţire a luatŭ cuvêntulŭ R. D. vicariu comisariulŭ eppescŭ. Se vedea de pre trăsurile feţii bucuria ce o simte vener. bĕtrânŭ, vĕḑêndŭ şi acésta frumósă Biserică pusă în şirulŭ Bisericelorŭ nouĕ, ce împodobescŭ valea Rodnei. Acéstă bucuriă şi-a esprimat-o venerabilulŭ bĕtrânŭ prin cuvinte puţine, dér respectuasĕ. Dee ceriulŭ ca sĕ trăiéscă acestŭ respectabilŭ şi venerabilŭ vicariu încă mulţi anĭ, ca şirulŭ Bisericelorŭ nouĕ de pre valea Rodnei sĕ-lŭ védă completŭ. Numai douĕ comune dintre cele mai populate. Salva şi Rebrişióra stirbéḑă astăḑĭ şirulŭ Bisericilorŭ nouĕ pre Someşiu, dela Rodna vechiă pănă la Becleanŭ.

Cu acésta solemnitatea ḑilei fiindŭ încheiată, poporulŭ plinŭ de mângăiere şi de bucuriă s'a dusŭ la casele sale, ér inteliginţa de faţă a luatŭ parte la o mésă modestă în casa parochială.

Şirulŭ toastelorŭ la mesă l'a începutŭ Rev. D. Vicariu din Năsĕudŭ întru sănĕtatea Ilustr. Sale d-lui Episcopŭ din acărui graţiósă încredinţare avŭ fericirea de a îndeplini actulŭ sânţirei, şi în prosperarea diecesei nóstre. Alŭ doilea toastŭ sa rădicatŭ prin d-lŭ prof. M. P. în sănĕtatea vicarului. A toastatŭ on. d-nŭ Mich. Făgărăşianŭ, adm. prt. alŭ Becleanului, în onórea ven. capitulŭ etc. etc. Toastele au fostŭ numeróse, încâtŭ nu se potŭ înşira.

Din toastulŭ D-lui prof. M. P. a făcutŭ mare impresiune asupră-mĭ, şi credŭ că a tuturorŭ celorŭ de faţă, reproducerea unorŭ cuvinte de consternaţiune, fórte desŭ esprimate de unŭ timpŭ încóce de către bĕtrânulŭ vicariu: „Imĭ pare rĕu, ca am trăitŭ odată, de am ajunsŭ aceste ḑile, ca sĕ vĕdŭ, ce vĕdŭ.“ Cam aceste suntŭ cuvintele consternătóre ale acestui ven. bĕtrânŭ, reprodu-se de d-lŭ M. P. toastândŭ în sănĕtatea lui. Negreşitŭ, că actuala stare de lucrurĭ a nóstră a Românilorŭ preste totŭ şi în specialŭ a poporului din Năsĕudŭ este aceea, ce-lŭ consterneză. Şi întru adevĕrŭ omulŭ simţitorŭ luândŭ în băgare de sémă starea actuală a fondurilorŭ grăniţĕrescĭ a scólelorŭ din Năsĕudŭ a politicei esistente şi altele ş. a. are causă de ajunsŭ pentru consternare. Insĕ dea Dumneḑeu, sĕ trăiéscă Rev. d-nŭ Vicariu din Năsĕudŭ sĕ ajungă odată şi momentulŭ sĕ véḑă ḑile bune şi fericite. Sĕ nu desperămŭ, căcĭ consternaţiunea se póte preface ér în bucuriă

Unŭ óspe preotŭ.

Atentatŭ asupra marelui Vizirŭ.

„Agenţia Havas“ raportéză următórele din Constantinopolŭ:

Duminecă la ora 1 după améḑĭ unŭ Turcŭ a trasŭ trei loviturĭ de pistolŭ asupra marelui Vizirŭ, pe când îlŭ conducea la Pórtă. Nimenĭ n'a fostŭ atinsŭ. Marele Vizirŭ s'a datŭ îndată josŭ din trăsură. Asasinulŭ s'a aruncatŭ atuncĭ asupra lui căutandŭ sĕ-lŭ isbéscă cu loviturĭ de pumnalŭ dér a fostŭ îndată desarmatŭ şi arestatŭ.

Autorulŭ atentatului e unŭ bĕtrânŭ de vr'o 60 de anĭ de origine tartară şi numitŭ Hussein. Elŭ esercită profesiunea de ceasornicaru şi e stabilitŭ în cuartierulŭ Taphane. Se ḑice că elŭ a fostŭ decoratŭ cu crucea de comandorŭ alŭ ordinului Medjidie pentru unŭ ceasornicŭ specialŭ, pe care lŭ oferi altă dată palatului.

La interogatorulŭ la care a fostŭ supusŭ Husein a recunoscutŭ că s'a dusŭ în aparenţă Sâmbătă la Pórtă pentru a remite o petiţiune marelui Vizirŭ, dér în realitate pentru a'lŭ omori; nefiindŭ însĕ primitŭ elŭ a amânatŭ atentatulŭ pentru a doua ḑi. In acelaşŭ interogatoriu a mărturisitŭ că regretă că n'a pututŭ rĕuşi şi a declaratŭ că mobilulŭ sub impulsulŭ căruia a lucratŭ nu trebue căutatŭ aiurea decâtŭ în nedreptăţile la care a fostŭ victimă de mulţĭ anĭ în tóte procesele ce le-a avutŭ cu administraţiunile guvernamentale.

Elŭ a aruncatŭ rĕspunderea acestorŭ loviturĭ succesive asupra venalităţii şi rapacităcii tribunalelorŭ. A mai declaratŭ că n'a fostŭ mai fericitŭ când marele Vizirŭ actualŭ, avŭ altădată interimulŭ ministerului de justiţiă. Ne mai sperândŭ a obţiné din partea tribunalelorŭ reparaţiunile la carĭ are dreptulŭ sĕ pretindă, a hotărîtŭ de a da unŭ exemplu omorândŭ pe marele Vizirŭ.

După ordinulŭ Sultanului, Hussein a fostŭ adusŭ la palatŭ. Elŭ a repetatŭ înaintea Maiestăţei sale, accentuându-le, acusările spuse mai susŭ. Se asigură că Sultanulŭ, ale cărui sentimente de justiţiă suntŭ cunoscute, a fostŭ viu impresionatŭ de cuvêntarea lui Hussein şi a scăpatŭ chiar câteva cuvinte favorabile autorului atentatului.

Făcêndŭ abstracţiune de personalităţĭ, mai cu sémă a marelui Vizirŭ care e fórte respectabilă, opiniunea publică în fondŭ se arată fórte favorabilă lui Hussein, căcĭ fiăcare fără escepţiune, au nĕcazŭ contra diferitelorŭ ramurĭ ale administraţiei turcescĭ.

Documente istorice.

In posesiunea d-lui George Popovicĭ, stud. iur. în Cernăuţĭ, se află unŭ numĕrŭ considerabilŭ de documente istorice privitóre la Românĭ, dintre carĭ 24 suntŭ scrise în limba slavonă şi cuprindŭ 2 secule (1418—1660), tóte celelalte documente, fiindŭ scrise în limba română, suntŭ din vremile mai recente.

Documentele scrise slavonesce sunt date de următorii domnĭ şi în următórele locurĭ: 1) Documentŭ dela Alecsandru celŭ Bunŭ, datŭ în Baia 1418 Ianuariu 15. 2) Documentŭ dela Bogdanŭ Vodă (tatălŭ lui Stefanŭ celŭ Mare), datŭ în Suceavă 1450 Sept. 13. 3) Documentŭ dela acelaşi Voevodŭ, datŭ în Suceava 1450 Octob. 17. 4) Documentŭ dela Petru Vodă Aronŭ, datŭ în Cotnarŭ 1456 Aug. 25. 5) Documentŭ dela Stefanŭ celŭ Mare, datŭ în Suceava 1472 Sept. 3. 6) Documentŭ dela Iuga vistiernicŭlŭ, datŭ la mănăstirea Putna 1476 Ian. 25. 7) Idem, datŭ în mănăstirea Putna 1476 Iunie. 8) Idem, datŭ în mănăstirea Putna 1476 Iunie. 9) Documentŭ dela Stefanŭ celŭ Mare, datŭ în Suceava 1486 Nov. 13. 10) Documentŭ dela Bogdanŭ Vodă celŭ Chiorŭ, datŭ în Suceavă 1513 Dec. 8. 11) Documentŭ dela Stefanŭ Vodă celŭ Tênĕrŭ, fără indicaţiunea locului, 1517 Nov. 9. 12) Documentŭ dela P. Vodă Rareşŭ, datŭ în Huşĭ 1527 Mart. 15. 13) Documentŭ dela acelaşĭ Domnŭ, datŭ în Vasluiu 1528. 14) Documentŭ dela acelaşĭ Domnŭ, datŭ în Hărlĕu 1529 Aprilie 23. 15) Documentŭ dela acelaşĭ Domnŭ, datŭ în Hărlĕu 1529 Aprilŭ 29. 16) Documentŭ dela acelaşĭ Domnŭ, datŭ în Vasluiu 1532 Febr. 27. 17) Documentŭ dela acelaşĭ Domnŭ, datŭ în Huşĭ 1537 Mart. 30. 18) Documentŭ dela Iliasŭ Vodă, datŭ în Huşĭ 1548 Mart. 27. 19) Documentŭ dela Alexandru Vodă Lăpuşneanu, datŭ în Hărlĕu 1556 Aug. 31. 20) Documentŭ dela Petru Vodă Şchiopulŭ, datŭ în Iaşĭ 1575 Mart. 30. 21) Documentŭ dela Radu Vodă Mihnea, datŭ în Iaşĭ 1624 Mart. 15. 22) Documentŭ dela Vasile Vodă Lupulŭ, fără locŭ şi fără dată. 23) Documentŭ de acelaşĭ Domnŭ, datŭ în Iaşĭ 1632 Aprilie 7. 24) Documentŭ dela Stefanŭ Vodă Lupulŭ, datŭ în Iaşĭ 1660 Ianuarŭ 9.

D-lŭ George Popovicĭ, după cum suntemŭ informaţĭ, în urma unei rugăminte speciale a d-lui prof. Gr. G. Tocilescu, va publica aceste 24 documente slavóne în „Revista pentru Istoriă, Archeologiă şi Filologiă“ şi le va comenta cu noţiţe iuridice privitóre la dreptulŭ românŭ vechiu.

Aşteptămŭ cu nerăbdare publicaţiunea acésta, care mai alesŭ în cercurile juriştilorŭ de sigurŭ va face sensaţiune, deórece în sfera dreptului nostru românŭ până acuma nu s'a lucratŭ mai nimica, existândŭ adecă numai câteva studii asupra unorŭ aşeḑĕminte ale dreptului românŭ vechiu, carĭ însĕ în multe privinţe suntŭ defectuóse şi pline de greşelĭ.

Avêndŭ decĭ în vedere momentulŭ, cumcă ne lipsesce vre unŭ materialŭ privitorŭ la dreptulŭ românŭ, care ar fi deja culesŭ şi ar putea uşura studiile ulterióre, şi cu privire la faptulŭ, cumcă d-lŭ Popovicĭ în sfera acésta aprope nepĕtrunsă a făcutŭ studii speciale şi fórte temeinice, vomŭ preţui-o îndoitŭ acéstă lucrare, care are interesŭ nu numai pentru iuriştĭ, dér şi pentru istoricĭ, archeologĭ şi filologĭ. — „Revista Politică«.

Ultime scirĭ.

Viena, 4 Augustŭ. — Ḑiarele semnaléză că s'a ivitŭ unŭ conflictŭ între nisce vameşĭ ungurĭ şi românĭ lângă Orşova.

Heidelberg, 4 Augustŭ. — In toastulŭ ce l'a rĕdicatŭ in sănĕtatea Impĕratului Wilhelm, marele duce a spusŭ: Sperămŭ ca imperiulŭ germanŭ posedă destulă putere pentru a garanta o pace durabilă. Pentru acésta numai ne îndreptămŭ privirile, pline de recunoscinţă, către şefulŭ Imperiului, nu numai pentru că pórtă coróna imperială şi că represintă puterea şi mărirea Germaniei; dér pentru că găsimŭ reunite în persóna Impĕratului tóte meritele susceptibile de a inspira încrederea dincolo de fruntariile Imperiului. Sunt convinsŭ că veţĭ recunósce toţi în Impĕratŭ celŭ mai sigurŭ sprijinŭ alŭ păcii, protectorulŭ bunei stărĭ a naţiunilorŭ şi intereselorŭ lorŭ.

Londra, 4 Augustŭ. — Noulŭ parlamentŭ se va întruni la 19 Augustŭ.

Niş, 4 Augustŭ. — Scupcina se va închide la finea sĕptĕmânii. Ea a votatŭ tóte proiectele guvernului, şi a aprobatŭ în principiŭ, cu o mare maioritate, proiectulŭ de emisiune a unui împrumutŭ cu obligaţiunĭ.

Viena, 4 Augustŭ. — S'au incendiatŭ din nou mai multe sate în Austria. Unŭ mare numĕrŭ de case au fostŭ distruse.

Têrgulŭ internaţionalŭ de grâne se va ţiné la Viena în Rotundă.

Triest, 4 Augustŭ. — In ultimele 24 de óre au fostŭ aci 7 casurĭ de coleră şi 2 decese, şi alte douĕ decese la Fiume.

Londra, 4 Augustŭ. Se comunică din Athena diarului „Standard“ că *Pórta a ordonatŭ mobilisarea redifilorŭ din Albania de susŭ te[…] de reînoirea conflictului sêrbo-bulgarŭ.*

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 6 Augustŭ. — „Fremdenblatt“ anunţă, că Maiestatea Sa ve adresa, póte cu ocasiunea serbărei reviudecării fortăreţii Buda, unŭ pré înaltŭ autografŭ către ministru-preşedinte Tisza, căruia i se atribue o mare însemnătate politică.

LONDRA, 6 Augustŭ. — Liberalii desidenţĭ hotărîră sub preşedinţa lui Hartington sĕ-şĭ ocupe, ca şi mai nainte. locurile lorŭ în parlamentŭ alăturea cu liberalii, căcĭ reconsolidarea partidei liberale ar fi numai o cestiune de timpŭ. Camera comunelorŭ a alesŭ pe liberalulŭ Peel preşedinte alŭ ei.

DIVERSE.

Regele portugesŭ. — Regele Portugaliei Dom Luis a cercetatŭ în ḑilele trecute în Lisabona institutele publice, între acestea şi casa alienaţilorŭ. Directorulŭ l'a condusŭ pin tóte camerele, numai una n'a voitŭ s'o deschidă. Regele la silitŭ însĕ sĕ deschidă. Indată ce-i deschise uşa unŭ omŭ de o taliă înaltă şi voinicŭ îlŭ întêmpină cu aceste vorbe: »Tu escĭ aşa dér Pseudo regele Portugaliei. care usurpĭ tronulŭ, ce mie mi se cuvine. Asceaptă numai, îţĭ voiŭ arăta că cine trebue sĕ domnéscă!« De acestŭ nebunŭ numai cu greu putŭ străjile sĕ-lŭ scape pe regele.

O vacă ce a fătatŭ unŭ ursŭ. — „Figaro“ povestesce unŭ faptŭ fórte ciudatŭ, de a căruia veracitate mărturisescŭ 6 persóne. Trecuseră 24 ceasurĭ de când unŭ proprietarŭ din Grandes Dalles, d. Côme, aştepta ca sĕ fete o vacă a lui fórte frumósă şi dela care se aştepta unŭ viţelŭ superbŭ. Trebuì sĕ se resemneze a pune pe veterinarŭ sĕ facă operaţia cesariană. Ghiciţĭ ce s'a scosŭ afară? Unŭ ursŭ! unŭ ursŭ admirabilŭ, bine formatŭ, greu de vre-o 100 chilograme, cu dinţĭ teribilĭ şi pĕrŭ desŭ. Proprietarulŭ a spusŭ, că vaca luĭ era grea de vre-o 14 lunĭ (tocmai periodulŭ purtării urşilorŭ) şi că îşĭ aducea aminte, că peste o lună de când era ea grea, înaintea porţii lui şi în faţa vacii, unŭ îmblânḑitorŭ de urşĭ dăduse o representaţiă.

Lupta cu unŭ lupŭ. — Ḑilele acestea unŭ lupŭ a întratŭ în ograda locuitorului Constantinŭ Şerbanŭ din comuna Albescĭ, judeţulŭ Fălciŭ şi voindŭ a-lŭ goni, lupulŭ s'a repeḑitŭ la elŭ şĭ la muşcatŭ de mâna stângă, în urmă trecêndŭ în ograda lui Iancu Roşca a vrutŭ sĕ sfăşiă o vacă. In acelŭ timpŭ a eşitŭ din casă fiulŭ acestuia, numitŭ Iancu, care, sărindŭ sĕ scape vaca, a fostŭ muşcatŭ de unŭ piciorŭ, atuncĭ numitulŭ băiatŭ a a apucatŭ lupulŭ în braţe şi a începutŭ sĕ strige astfelŭ că părintele sĕu eşindŭ din casă a omorîtŭ lupulŭ lovindu-lŭ cu unŭ ţăpoiŭ.

Armata Bulgariei. — Prin proiectulŭ de reorganisare a armatei bulgare, efectivulŭ acesteia se va urca la aprópe 77 mii ómenĭ. In locŭ de 12 regimente, câte erau pănă acum, vorŭ fi d'aci înainte 24. Regimentele, în locŭ de trei batalióne a câte 800 ómenĭ, ceea ce făceau 2,400 soldaţĭ de fiă-care regimentŭ, vorŭ avea pe viitorŭ numai 2 batalióne, dér a 1600 ómenĭ, ceea ce dă pentru unŭ regimentŭ totalŭ de 3200 soldaţĭ. Bine înţelesŭ, Rumelia întră şi ea în efectivulŭ de 77.000.

RECTIFICARE. În nr. 162 alŭ foiei nóstre, pag. 3, colóna 2 şirulŭ 43 din susŭ, în locŭ de: »Dazacii«, sĕ se cetéscă Cazacii. — In nr. 163, pag. 2, la corespondenţa „De lângă Meseşulŭ Ardealului“, şirulŭ 1, în locŭ de „Hydra bălósă a Maghiarilorŭ« sĕ se cetéscă: Hydra bălósă a maghiarisărei. — In nr. 164 pag. 4, colóna 3, şirulŭ 11 din josŭ, în locŭ de protopopulŭ »Pimilorŭ« sĕ se citéscă: prot. Pomilorŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 5 Augustŭ st. n. 1886.

ntă de aurŭ 4%	108 25
entă de hârtiă 5%	95.15
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	154.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	120 —
Bonurĭ rurale ungare	105.30
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C5.10
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10
Bonurĭ rurale transilvane	105 20
Bonurĭ croato-slavone	105.25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123 60
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	126.30
Renta de hârtiă austriacă	85.85
Renta de arg. austr.	86 60
Renta de aurŭ austr.	122 25
Losurile din 1860	142 30
Acţiunile băncei austro-ungare	872 —
Act. băncei de creditŭ ung.	289.—
Act. băncei de creditŭ austr.	281.40
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.01
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.85
Londra 10 Livres sterlinge	126.05

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 22 Iulie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	93¼	94—
Renta rom. amort. (5%)	97½	98—
» convert. (6%)	88½	89—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	33—	33¼
Credit fonc. rural (7%)	103—	103½
» „ „ (5%)	87¼	88—
» » urban (7%)	100¼	101—
» » » (6%)	91½	92—
» » » (5%)	83—	83¼
Banca naţională a României 500 Lei	1010	1020
Ac. de asig. Dacia-Rom.	265	270
« » » Naţională	210	220
Aurŭ contra bilete de bancă	13.—	14.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 6 Augustŭ st. n. 1886.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	8.68	8.71
Argint românesc	8.60	8.65
Napoleon-d'orĭ	9.97	10.—
Lire turcescĭ	11.27	11.30
Imperialĭ	10.26	10.29
Galbenĭ	5.88	5.92
Scrisurile fonc. »Albina»	100.50	101.50
Ruble Rusescĭ	121.½	122.½
Discontulŭ	7—10 % pe anŭ.	

Nr. 5111/886.

PUBLICAŢIUNE.

La unŭ câne ucisŭ în 30 a l. c. care a muşcatŭ şi alţĭ cânĭ, s'a constatatŭ medicalmente turbarea. Pe basa oprimărei comisiunei medicale se dispune stricta contumaţiare pe durată de 40 ḑile a tuturorŭ cânilorŭ de pe teritorulŭ orăşenescŭ, prinḑêndu-se şi omorându-se îndată de către călău fię-care câne, care umblă fără botniţă.

In sensulŭ §-lui 102 alŭ art. de lege XL din 1879 se provócă mai departe fie-care, ca asupra acelorŭ cânĭ séu animale de casă, carĭ dau semne de turbare séu la carĭ se observă simptóme, din care se póte conchide turbarea, sĕ facă imediatŭ arătare subscrisului căpitănatŭ, pedepsindu-se la casŭ contrarŭ întrelăsarea acestei arătărĭ conformŭ legei.

Braşovŭ, 31 Iulie 1886.

3—3 Căpitănatulŭ orăşenescŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâsia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS"*

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potŭ face cu începerea dela 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

PREŢULŬ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate.

pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	7.45	—
Predealŭ	—	9.32	12.50	—
	—		1.09	—
Timişŭ	—	9.56	1.40	—
Braşovŭ	—	10 20	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02 10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaşiu	1.30	—	11.29	—
Crăciunelŭ	1.45	—	11.47	—
Teiuşŭ	2.11	—	11.35	—
Aiudŭ	2.55	—	1.04	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	1.30	—
Uióraş	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.31	—	2.07	—
Ghirisŭ	4.09	—	3.08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Clusiu	5.56	—	5.35	—
	6.16	—	—	8.00
Nedeşdu	6.37	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.53	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.08	—	—	9.34
Stana	7.34	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.55	—	—	11.04
Ciucia	8.35	—	—	12 17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 06	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.35	—	—	3.55
Oradia-mare	10.41	—	—	4.06
	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	1.45	—
Szolnok	2.58	—	5.34	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena	—	—	10.50	—
	3.00	8.50	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mező-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Clusiu	10.01	10.28	5.05	6.43	—
	10.26	—	—	7.03	—
Apahida	10.52	—	—	7.26	—
Ghiriş	12.37	—	—	8.51	—
Cucerdea	1.36	—	—	9.31	—
	1.48	—	—	9.43	—
Uióra	1.57	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	2.06	—	—	9.58	—
Aiudŭ	2.46	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	3.01	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	3.45	—	—	11.28	—
Blaşŭ	4.06	—	—	11.44	—
Micăsasa	4.45	—	—	12.18	—
Copşa mic	5.05	—	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ	1.09	—	—	7.14	1.09
	1.55	5.45	—	—	1.50
Timişŭ	2.53	6.22	—	—	2.48
Predealŭ	3.28	6.47	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	9.35	11.45	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2.35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	—	4 53
	3.16	—	5.10
Budapesta	6.50	—	8.16
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok	11.02	—	11.40
	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.34	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	5 48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	—	11.50	2.23
Streiu	—	12.27	3.00
Haţegŭ	—	1.19	3.49
Pui	—	2.10	4.40
Crivadia	—	2.57	5.28
Baniţa	—	3.35	6.07
Petroşenĭ	—	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	—
Baniţa	7.27	10.14	—
Crivadia	8.06	10 54	—
Pui	8.50	11.37	—
Haţegŭ	9.31	12.17	—
Streiu	10.16	12.58	—
Simeria	10.53	1,35	—

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.